

Politika Adı	Sosyal ve Çevresel Sorumluluk Politikası
Versiyon No	
Politika Sahibi	
Uygulama Tarihi	[Yayın Tarihi (Text)]
Yönetim Kurulu Onayı Gerekli Mi?	Evet
İlgili Ürün / Hizmet	Krediler
Belge Gizliliği	Hizmete Özel

İÇERİK

1. AMAÇ.....	2
2. KAPSAM.....	2
3. STANDARTLAR	3
3.1. Roller ve Sorumluluklar	3
3.1.1. Yönetim Kurulu.....	3
3.1.2. Üst Yönetim.....	3
3.1.3. Bölüm Yöneticileri	3
3.1.4. Kurumsal Krediler ve İnsan Kaynakları	4
3.1.5. Sosyal ve Çevre Sorumlulukları Uyum Görevlisi.....	4
3.2. Politika ile İlgili Standartlar	4
4. GENEL KURAL VE ESASLAR	4
4.1. Prensipler	5
4.2. Sorumluluklar	6
4.2.1. Hissedarlara Karşı Sorumluluklar	6
4.2.2. Müşterilere Karşı Sorumluluklar	6
4.2.3. Diğer Yatırımcılara Karşı Sorumluluklar.....	7
4.2.4. Düzenleyici Otoritelere Karşı Sorumluluklar	7
4.2.5. Personele Karşı Sorumluluklar	7
4.3. Eğitim	9
5. YAPTIRIM	9
10. EK: KREDİLENDİRİLMESİ YASAK OLAN İŞLEMLER LİSTESİ	10

1. AMAÇ

Fibabanka, sosyal ve çevresel sorumluluk konularında bu politikada öngörülen bir dizi sorumluluk üstlenmiştir. Bu sorumluluklar Bankanın yasal anlamda uymak zorunda olduğu yükümlülüklerin ilerisinde bir taahhüttür.

Politika, Banka'nın sosyal ve çevresel yönetim sisteminin genel çerçevesini ve bu kapsamda Bankanın uymak zorunda olduğu temel prensipleri belirlemek amacı ile oluşturulmuştur.

Politikanın temel amaçları:

- (i) Toplumun sürdürülebilir sosyal ve ekonomik gelişimi konusunda Bankanın iş dünyasına yapacağı katkının sorumluluk taşıyan bir yaklaşım ile ortaya konulması,
- (ii) Bankacılık aktivitelerinin çevre ile uyumlu bir şekilde yürütülmesine ilişkin genel koşulların belirlenmesi,
- (iii) Sosyal ve çevresel açıdan sorumlu bir kurum olarak Banka itibarının hissedarlar nezdinde devamlılığı,
- (iv) Güçlü bir kurum kültürü yaratarak ve çalışanların mesleki ve kariyer gelişimlerinin sağlıklı ve elverişli koşullarını oluşturarak Bankanın tercih olunan bir işveren imajının güçlendirilmesi.

2. KAPSAM

Banka, sosyal ve çevresel sorumlulukları iş stratejisinin, kurumsal karar verme sürecinin ve günlük uygulamalarının ayrılmaz bir parçası olarak görür.

İşbu politika, konsolide bilançoya dahil kuruluşların (grup şirketleri) uymak zorunda olduğu prensipler çerçevesi olarak da hizmet verir. Gruba dahil her kuruluş bu politika ile uyumlu sosyal ve çevresel sorumluluk politikalarını oluşturmakla yükümlüdür. Gruba dahil kuruluşlar, sosyal ve çevresel sorumluluk yönetimi çerçevesinde belirlenmiş olan uygulanabilir standartları belirler. Bu politikalar:

- (i) Politikada belirlenmiş olan standartları
- (ii) Eğer varsa yasal ve düzenleyici otoriteler tarafından yayınlanan düzenlemelerden kaynaklanan yükümlülükleri karşılamalıdır.

3. STANDARTLAR

3.1. Roller ve Sorumluluklar

3.1.1. Yönetim Kurulu

- (i) Yönetim Kurulu, Bankanın sosyal ve çevresel sorumluluk stratejisini belirler.
- (ii) Yönetim Kurulu, kurumsal sosyal sorumluluk faaliyetlerinin yürütülmesini gözetmek amacıyla kendisine yardımcı olacak bir komite oluşturabilir.

3.1.2. Üst Yönetim

- (i) Üst Yönetim Bankanın sosyal ve çevresel sorumluluk politikasını oluşturur.
- (ii) Üst Yönetim politikanın stratejik yönlerine ilişkin uygulamaları denetler.
- (iii) Üst Yönetim sosyal ve çevresel olaylar hakkında farkındalık oluşturulması ve bu konuda eğitimler verilmesi için destek olur.
- (iv) Üst Yönetim bu politikada öngörülen standartların sözcüsü olarak hareket eder.

3.1.3. Bölüm Yöneticileri

- (i) Bölüm Yöneticileri, kendilerine bağlı tüm personelin fonksiyonel görev ve sorumluluk alanları ile ilgili olarak tam anlamıyla bir farkındalık yaratma görevinin yanı sıra, Bankanın sosyal ve çevresel sorumluluk stratejisinin uygulanmasından ve stratejiye bağlı kalınmasının temininden de nihai olarak sorumludurlar.
- (ii) Bölüm Yöneticileri, kendilerine bağlı personelin işbu Politika ile potansiyel bir uyumsuzluk gösteren herhangi bir vakayı eskale etme konusunda personeli teşvik etmek, sorunu çözmek ve herhangi bir benzer sorunun gelecekte tezahür etmesini önlemek amacıyla gerekli önlemleri almakla yükümlüdürler.
- (iii) Bölüm Yöneticileri, kendi fonksiyonel görev ve sorumluluk alanlarıyla ilgili alanlarda Bankanın sosyal ve çevresel sorumluluk stratejisi hakkında tam bir farkındalık tesis etme konusunda nihai olarak sorumludurlar.

3.1.4. Sosyal ve Çevresel Risk Yönetimi ve İnsan Kaynakları

- (i) Bu politika Sosyal ve Çevresel Risk Yönetimi ve İnsan Kaynaklarının müşterek sahipliğinde olup; söz konusu bölümler politikayı düzenli olarak gözden geçirmek ve gerekli durumlarda ilgili bölümleri güncellemekle yükümlüdürler.
- (ii) Sosyal ve Çevresel Risk Yönetimi ve İnsan Kaynakları Bankanın sosyal ve çevresel sorumluluklar alanındaki sorumluluklara uyum performansını takip etmek ve düzenli olarak Üst Yönetimi uygulamalar hakkında bilgilendirmekle yükümlüdürler.
- (iii) Sosyal ve Çevresel Risk Yönetimi ve İnsan Kaynakları sosyal ve çevresel sorumluluk alanında Banka genelinde eğitimler hazırlamak ve bu eğitimleri sürdürmekle sorumlu bölümlerdir.

3.1.5. Sosyal ve Çevre Sorumlulukları Uyum Görevlisi

Banka, politikanın Banka genelinde tam olarak uygulanmasını merkezi olarak denetlemekten, Bankanın teşvik ettiği sosyal ve çevresel sorumluluk girişimlerinin merkezi koordinasyonunu sağlamaktan ve bankanın sosyal ve çevresel sorumluluk stratejisi hakkında tam bir farkındalık yaratmaktan sorumlu bir Sosyal ve Çevre Sorumlulukları Uyum Görevlisi tayin etmeye karar verebilir. Sosyal ve Çevresel Risk Yönetimi Birim Yöneticisi Miray ERBAY; Banka'nın Sosyal ve Çevre Sorumlulukları Uyum Görevlisi olarak Üst Yönetim tarafından atanmıştır.

3.2. Politika ile İlgili Standartlar

Bu politika, içerdiği standartlarla ilişkili diğer Banka politikalarını ve prosedürlerini (örneğin Fibabanka Etik İlkeleri) tamamlayıcı mahiyette olup; onların yerine geçmez.

4. GENEL KURAL VE ESASLAR

Banka tüm faaliyet konularında, ürün ve hizmetlerinde sosyal ve çevresel sorumluluk uygulamalarının etkinliğini sağlamaya özel önem ve çaba gösterir.

Bu amaçla;

- ◆ Banka yürütülen tüm faaliyetlerinin Politika ile uyumlu olmasını sağlar.

Hizmete Özel / Internal Use Only

- ◆ Yalnızca bu politika ile uyumlu bir şekilde faaliyet gösteren, göstermeyi taahhüt eden firmaları ve bu politikaya uyumlu projeleri kredilendirir.
- ◆ Politikanın tüm Banka tarafından tam ve doğru bir şekilde anlaşılmasını sağlar.

4.1.Prensipier

Banka sosyal ve çevresel yönetim çerçevesi aşağıdaki temel prensiplere dayanır:

(i) Etik İş Uygulamaları

Banka yürürlükteki yasal düzenlemelere ve ulusal ve uluslararası en iyi uygulamalara uyumu temin etme konusunda gayret gösterir. Banka faaliyetlerini, insan hayatı, çalışma hakkı, adil çalışma koşulları, sivil sorumluluk, fırsat eşitliği, mesleki sağlık ve güvenlik gibi temel etik kurallara uyum içerisinde ve bu normları gözetir bir şekilde yürütür.

(ii) Çevresel Yükümlülükler

Banka, Bankanın itibarını ve çevreyi olumsuz etkileme potansiyeli taşıyan herhangi bir aktivite içerisinde yer almaktan kaçınır. Banka, kaynakların korunması hakkındaki sorumluluğunun bilincindedir ve daima faaliyetleri için gerekli kaynakların daha etkin kullanımını amaçlar.

(iii) Şeffaflık ve İletişim

Bankanın sosyal ve çevresel sorumluluk konularındaki performansı hususunda düzenli olarak Üst Yönetim bilgilendirilir. Bankanın sosyal ve çevresel sorumluluk konularındaki temel faaliyetleri aynı zamanda Bankanın yıllık faaliyet raporunda da açıklanır.

(iv) Gönüllü Katılım

Banka, içinde bulunduğu topluma ve çevreye karşı sorumluluklarının bilinci içerisinde kendi rızası ile ve bağımsız bir şekilde; bir sosyal ve çevresel sorumluluk çerçevesi oluşturma stratejisini benimsemiştir.

4.2. Sorumluluklar

4.2.1.Hissedarlara Karşı Sorumluluklar

Banka, sosyal ve çevresel sorumluluk çerçevesinde aşağıdaki ana paydaşlarına karşı yükümlülükler üstlenmiştir:

(i) Harici

- Müşteriler
- Hissedarlar ve diğer yatırımcılar
- Düzenleyici otoriteler
- Faaliyet gösterdiği yerlerdeki toplum

(ii) Dahili

- Çalışanlar (doğrudan veya dolaylı olarak Banka için çalışan tüm görevliler)

4.2.2.Müşterilere Karşı Sorumluluklar

Bankanın müşterilerine olan sorumlulukları

- Banka, müşterilerine makul bir bedel karşılığında en yüksek kalitede hizmet vermeyi taahhüt eder.
- Banka, müşterilere yaratıcı ürün ve hizmetler sunulmasını ve müşterilerin artan taleplerinin karşılanmasını teşvik eder.
- Banka, müşterilerin ürün ve hizmetler ile ilgili taleplerinin etkin bir şekilde karşılanıp karşılanmadığını düzenli olarak analiz eder.
- Banka, iş süreçlerinin iyileştirilmesi için faaliyetlerini düzenli olarak denetler ve gözden geçirir.
- Banka müşterilerine ürün ve hizmetler hakkında düzenli olarak gerçek, açık ve doğru bilgi sağlar ve bunu müşterilere en uygun şekilde ve en uygun iletişim yöntemleri ile gerçekleştirir.
- Banka müşterilerinin faydalandıkları ürün ve hizmetler ile müşteriye ait kişisel bilgiler hakkında gizlilik taahhüt eder.

Banka, Bankanın itibarını tehlikeye sokan veya bu potansiyeli taşıyan müşteriler ile çalışmaktan kaçınır. Bu amaçla, müşterilerin izlenmesine yönelik prosedürler uygulanır.

- (vii) Kredilendirmesi uygun görülmeyen sektörlerle ilişkin listeye ekte yer verilmiştir.
- (viii) Kredinin devamı süresince, kredilendirmesi uygun görülmeyen sektörlerde ya da toplum ve çevre üzerinde olumsuz etkisi olan faaliyetlerde bulunulduğunun tespit edilmesi durumunda, banka derhal gerekli aksiyonu alır.

4.2.3. Diğer Yatırımcılara Karşı Sorumluluklar

Bankanın hissedarlara ve diğer yatırımcılara karşı sorumlulukları şunlardır:

- (i) Güçlü bir finansal yapı, yüksek itibar, sürdürülebilirlik ve yüksek karlılık Yönetim Kurulunun nihai sorumluluğudur.
- (ii) Banka finansal verilerinin web sitesi aracılığıyla zamanında açıklanmasını sağlar. (www.fibabanka.com)

4.2.4.Düzenleyici Otoritelere Karşı Sorumluluklar

Banka, düzenleyici otoriteler ve diğer yetkililer nezdinde aşağıdaki sorumluluklara sahiptir:

- (i) Yürürlükteki tüm mevzuata uyum,
- (ii) İş ve işlemlerini özenli rekabet koşullarında yürütmek,
- (iii) Suç gelirlerinin aklanması ve terörün finansmanına, yolsuzluğa karşı sıfır tolerans,
- (iv) Herhangi bir aykırılık derhal Üst Yönetime bildirilmelidir.

4.2.5.Personele Karşı Sorumluluklar

İşveren olarak Banka; personeline yönelik aşağıdaki yükümlülüklerini kabul eder:

- (i) Banka, faaliyet gösterdiği her alanda İnsan Kaynakları alanındaki yasal yükümlülüklerine uyar.
- (ii) Banka, kariyer gelişimi ve iyi bir ücret ile ilgili fırsatlar sunar. Banka İnsan Kaynakları Komitesi, diğerlerinin yanı sıra, sosyal sorumluluk konuları ile de ilgilenir.

Hizmete Özel / Internal Use Only

- (iii) İşin doğasının imkan verdiği ölçüde, Bankanın dahili İnsan Kaynakları prosedürleri iş ve aile ortamının birleştirilmesini desteklemeye gayret gösterir. Yönetim stili ve personel ile iletişim; her bir personelin yaşı, cinsiyeti, etnik kökeni, dini ve engelinden bağımsız olarak saygı prensibi üzerine inşa edilir.
- (iv) Banka, personelini tüm önemli bilgi ve olaylar hakkında bilgilendirmek için eposta, intranet, internet gibi çeşitli araçlar kullanır.
- (v) Banka, kurum kültürünü geliştirmek, kurum içi birlik ve beraberliği pekiştirmek ve içten, saygılı ve olumlu bir atmosfer yaratmak amacıyla kurum içi aktiviteler organize eder, bu amaçla ekipler oluşturur.
- (vi) Banka kişisel ve mesleki gelişim için fırsatlar sunar. Personel, kariyerleri ve mesleki gelişimleri açısından önemli olan harici eğitimler ile ilgili olarak doğrudan amirlerini ve/veya İnsan Kaynaklarını bilgilendirme yönünde teşvik edilir. Bankanın tamamen veya kısmen bu tür eğitimlere destek olması vaka bazında değerlendirilir.
- (vii) Çalışma ortamının güvenliği ve çalışanların refahı çok büyük önem ve önceliğe sahiptir. Banka, güvenli ve sağlıklı bir çalışma ortamı sağlamak amacıyla, ilgili yasal düzenlemelere uyar; çalışma koşullarının çalışanların sağlığına zarar vermemesi ve çalışanların güvenlik ve sağlığının emniyet altına alınması için gerekli aksiyonları alır.
- (viii) Banka, personeli için toplu taşıma, emeklilik gibi etkin sosyal programlar uygulamaya koymak suretiyle sosyal faydalar sağlayarak yeterli sosyal güvenlik araçlarını temin eder.
- (ix) Banka, çocuk iş gücü veya zoraki çalıştırmanın herhangi bir şekline kesinlikle müsamaha göstermez.
- (x) Bankanın yolsuzluk, şirket içi suistimal, yetki aşımı veya itaatsizlik konularına kesinlikle müsamahası yoktur.
- (xi) Banka cinsel tacizin herhangi bir şekline sıfır tolerans gösterir.
- (xii) Personelin kişisel bilgileri yetkililer dışında hiç kimseyle paylaşılmaz.
- (xiii) Banka bir personelinin kariyerine başka bir organizasyon içerisinde devam etme kararına saygı gösterir. Banka, ayrılan personel ile işyerinden ayrılış sebeplerini takip etmek ve çalışma ortamındaki çatışmaları çözmek için işten ayrılma mülakatları yapar.
- (xiv) Personel, bu politikada belirlenen standartlara ilişkin herhangi bir ihlali doğrudan Mevzuat & Uyum, Teftiş Kurulu ve/veya İnsan Kaynakları ile iletişime geçmek

Hizmete Özel / Internal Use Only

veya Fibabanka İç Uyarı Sisteminde belirtilen iletişim hatlarını kullanmak suretiyle Bankayı bilgilendirme hakkına sahiptir.

- (xv) Personel, Bankanın sosyal ve çevresel sorumluluk çerçevesini geliştirmek için önerilerini Sosyal ve Çevresel Risk Yönetimi Birimi'ne ve/veya İnsan Kaynaklarına bildirmek konusunda teşvik edilir.

4.3.Eğitim

Banka personeli, işe başlarken ve sonrasında düzenli olarak; Bankanın sosyal ve çevresel sorumluluk çerçevesi ile ilgili eğitime tabi tutulur.

5. YAPTIRIM

Bu prosedüre uyulması Bankamız Mevzuat ve Uyum Bölümünün, İç Kontrol Bölümünün ve Teftiş Kurulu Başkanlığının gözetimi altındadır. Uyulmadığı takdirde Personel Prosedüründe ilgili bölümde belirtildiği şekilde yaptırım uygulanacaktır.

EK: KREDİLENDİRİLMESİ YASAK OLAN İŞLEMLER LİSTESİ

- 1) Ülkenin yasal düzenlemelerine ve uluslararası sözleşmelere göre yasadışı sayılan yahut uluslararası yasaklamalara konu olan herhangi bir ürün veya faaliyetin üretimi veya ticareti:
 - a. Uluslararası sözleşmelere veya yasaklamalara konu olan ecza ürünleri, böcek ilaçları, tarım ilaçları ve diğer tehlikeli maddelerin üretimi veya Ticareti.¹
 - b. Radyoaktif gibi zararlı maddeler ihtiva eden materyallerin üretimi veya ticareti. (Medikal araç gereçler, kalite kontrol cihazları ile IFC tarafından önemsiz miktarda radyoaktivite yaydığı veya yeterli güvenlik önlemlerine sahip olduğu düşünülen diğer ekipmanlar hariç),
 - c. Aşırı ölçüde asbest elyaf ve PCB'ler (Poliklorlu bifenille) içeren ürünler gibi tehlikeli maddelerin üretimi, kullanımı veya ticareti.²
 - d. Uluslararası sözleşmelere konu olan, ozon tabakasına zarar veren ürünlerin üretimi veya ticareti³.
 - e. CITES Uzlaşması kapsamındaki vahşi hayat ve vahşi hayata ilişkin ürünlerin üretimi ve ticareti ⁴.
 - f. Uluslararası hukuka göre yasaklanmış olan atık maddelerin sınır ötesi taşınmasına ilişkin faaliyetler⁵.
- 2) Ana faaliyet konusu silah ve mühimmatın üretimi ve ticareti.
- 3) Ana faaliyet konusu tütün üretimi veya ticareti olanlar.⁶
- 4) Ana faaliyet konusu alkollü içki üretimi veya ticareti olanlar (bira ve şarap hariç).⁷

1 Referans dokümanlar; Tehlikeli Bazı Kimyasal Maddelerin İthalat ve İhracatına İlişkin AB Düzenlemesi (EEC) No 2455/92.

Yasaklamalara konu ecza ürünlerinin, tarım ve böcek ilaçlarının listesi için bkz <http://www.who.int/en/> Ve <http://chm.pops.int/default.aspx>

2 Asbest içeriği %20'nin altında olan asbest çimento kaplama ürünlerinin satın alınması ve kullanımı hariçtir.

3 Ozon Delici Maddeler (OSD's): Stratosferdeki ozon tabakasını tahrip eden ve ozon deliğine sebep olan kimyasal bileşikler. Ozon Delici Maddelere ve bu maddelerin kademeli olarak azaltılmasına ilişkin Montreal Protokol Listesi. Montreal Protokolünde listelenen kimyasal bileşiklerin listesi (spreyler, soğutucular, köpük yapıcılar, solventler, yangın söndürücü maddeler; imzalayan ülkelerle birlikte hedef aşamalı geçiş tarihleri; IFC Çevre Bölümünden temin edilebilir.

4 CITES: Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora. CITES'de listelenen türler IFC'nin Çevre Bölümünden temin edilebilir.

5 Referans dokümanlar; Atık Sevkiyatına İlişkin 1013/2006 nolu, 14 Haziran 2006 tarihli AB Düzenlemesi; OECD Konseyinin; geri dönüşümü sağlanacak atıkların sınırötesi hareketleri üzerinde kontrol sağlamayı amaçlayan C(92)39/sayılı Final kararının revizesine ilişkin C(2001)107/sayılı Final Kararı; tehlikeli atıkların sınırötesi hareketlerine ilişkin 22 Mart 1989 tarihli Basel Sözleşmesi.

6 Tütün ve alkol alanında faaliyet gösteren firmalara kullandırılan toplam kredi tutarının Bankanın Toplam Kredi Portföyünün %3 ünü aşmaması kaydıyla söz konusu firmalara kredi kullandırılabilir.

7 Tütün ve alkol alanında faaliyet gösteren firmalara kullandırılan toplam kredi tutarının Bankanın Toplam Kredi Portföyünün %3 ünü aşmaması kaydıyla söz konusu firmalara kredi kullandırılabilir.

- 5) Kumarhane, Casinolar veya bunlarla eşdeğer girişimler.
- 6) Pornografi ve/veya fuhuş
- 7) Irkçı Medya
- 8) Tabiat koruma alanlarının⁸ tahribatına⁹ yol açan faaliyetler
- 9) Çeşitli şekillerde çocuk işgücünün istismarını içeren üretim ve faaliyetler.¹⁰
- 10) Zoraki işgücü kullanılarak (kişinin kendi rızası dışında bir güç veya ceza tehdidi altında) yapılan iş veya verilen hizmetler.
- 11) 2,5 km. yi aşan ağların kullanılarak yapılan trol balıkçılığı.
- 12) Ana yağmur ormanlarında gerçekleştirilen kerestecilik.
- 13) Sürdürülebilir şekilde gerçekleştirilenler haricinde yapılan kerestecilik veya diğer orman ürünlerinin üretimi veya ticareti.
- 14) Mikro finansman kredilerinde (*) Tehlikeli kimyasal maddelerin önemli miktarlarda üretimi, taşınması, depolanması, işlenmesi (arıtılması), bertaraf edilmesi, ticareti veya ticari ölçekte kullanımı; (Tehlikeli Kimyasallar gasoline, kerosene ve diğer petrol ürünlerini içerir.)
- 15) Yerli Halkların (İndigenous People) sahipliği veya tasarrufu altında olan arazileri etkileyen üretim ve/veya faaliyetlerin, ilgili toplulukların yazılı tam rızası alınmaksızın icra edilmesi.
- 16) Aşağıda belirtilen nehir havzaları dışında inşa edilen HES'ler.
(Ülkemizdeki uygun nehir havzaları: Susurluk, Kuzey Ege, Gediz, Küçük Menderes, Büyük Menderes, Batı Akdeniz, Antalya, Sakarya, Batı Karadeniz, Yeşilırmak, Kızılırmak, Doğu Akdeniz, Konya Kapalı Havzası, Seyhan, Ceyhan ve Doğu Karadeniz.)

8 Yüksek Koruma Değeri Olan (HCV) alanlar; olağanüstü önemli veya kritik öneme sahip doğal habitat olarak tanımlanır. (Bkz: <http://www.hcvnetwork.org>)

2863 sayılı kanuna göre Tabiatı Koruma Alanı; bilim ve eğitim bakımından önem taşıyan nadir, tehlikeye maruz veya kaybolmaya yüz tutmuş, ekosistemler, türler ve tabii olayların meydana getirdiği seçkin örnekleri ihtiva eden ve mutlak korunması gerekli olup sadece bilim ve eğitim amaçlarıyla kullanılmak üzere ayrılmış tabiat parçalarına denir. (Ç.N)

9 Tahribat: Bir bölgenin yapısında toprak veya su kullanımında önemli ve uzun süreli bir değişimin yol açtığı eliminasyon veya ciddi bir azalmaya denir.

10 Çocuk işgücünün istismarı; çocuğun ekonomik yönden sömürülmesi, tehlikeli işlerde çalıştırılması veya eğitimi, fiziki, akli, ruhi, ahlaki ve sosyal gelişimini etkileyecek işlerde çalıştırılmasıdır.

17) Ülke mevzuatı veya uluslararası konvansiyonlar tarafından; biyoçeşitlilik kaynaklarının veya kültürel mirasın korunması amacıyla yasaklanan aktiviteler¹¹

18) Petrol veya diğer tehlikeli maddelerin İMO gereksinimleri ile uyum göstermeyen bir şekilde tankerlerde taşınması¹²

(*)

- Çoğunluk hissesi gerçek bir şahsa ait olan (özel işletme),
- Yabancı ortaklık payı %49'u aşmayan (yerli işletme),
- Aşağıdaki özelliklerden en az ikisine sahip:
 - Yıllık ciro rakamı USD 15.000.000'den küçük
 - Aktif büyüklüğü USD 15.000.000'dan küçük
 - 500'den az çalışana sahip faaliyetlerini ağırlıklı olarak yurtiçinde gerçekleştiren firmalara kullandırılan USD 10.000'i aşmayan krediler.

İthalatı, ihracatı veya transit ticareti; ilgili ülke mevzuatınca lisans ve/veya belgeye bağlanmış olan malların; gerekli belgeler temin edilmeksizin ihracatı, ithalatı veya transit ticaretine ilişkin faaliyetler.

11 İlgili uluslararası sözleşmeler –sınırlama olmaksızın- şunlardır:

- Göçmen Yabani Hayvan Türlerinin Korunması Sözleşmesi (Bonn Sözleşmesi);
- Uluslararası Önemli Sahip Sulak Alanların Özellikle Su Kuşlarının Yaşama Alanı olarak Korunması Sözleşmesi (Ramsar Sözleşmesi);
- Avrupa'nın Yaban Hayatının ve Doğal Yaşam Alanlarının Korunması Sözleşmesi (Bern Sözleşmesi); ☐ Dünya Mirası Sözleşmesi;
- Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi.

12 İlgili uluslararası sözleşmeler –sınırlama olmaksızın- şunlardır:

- Gerekli tüm MARPOL SOLAS sertifikaları bulunmayan tankerler, (ISM, Cod uygunluğu dahildir ancak bununla sınırlı değildir.)
- AB tarafından kara listeye alınmış olan tankerler veya Liman Devleti Kontrol Anlaşması Paris Memorandumu (Paris MOU) tarafından yasaklanmış olan tankerler,
- MARPOL düzenlemesi 13 G uyarınca gerekli koşulları yerine getirmeyen tankerler veya 25 yaşından büyük tek gövdeli (cidarlı) tankerler kullanılamaz.